

**ВІДГУК**

офіційного опонента доктора економічних наук, професора

**Ліпич Любов Григорівни**

на дисертаційну роботу

**Федорчака Олексія Євстахійовича**

на тему:

**«ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ  
МЕХАНІЗМІВ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВО»»,**

представлену на здобуття наукового ступеня

кандидата економічних наук

зі спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами

(за видами економічної діяльності)

### **1. Актуальність обраної теми дисертаційної роботи**

Реалізація підприємницької діяльності опирається на наявність можливостей із вчасного залучення необхідного обсягу інвестицій, які можуть спрямовуватись на реалізацію проектів із вдосконалення існуючої та розробки нової продукції, впровадження інноваційних рішень у виробничих, логістичних та маркетингових процесах, покращення фінансово-господарського стану підприємства-реципієнта тощо. Залучення капіталу є однією із найбільш вагомих складових стратегії довготривалого розвитку для вітчизняних підприємств, що пояснюється інтеграцією України у глобальний економічний простір та посиленням конкуренції, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Окреслені тенденції характеризуються значним впливом на вітчизняні машинобудівні підприємства, розвиток яких часто опирається на успішну взаємодію із закордонними інвесторами, що можуть володіти інноваційними технологіями, недоступними для національних суб'єктів господарювання. Досвід вітчизняних машинобудівних підприємств свідчить про те, що найбільшою часткою у структурі інвестицій, за їх джерелами, володіють власні ресурси підприємств, що є підтвердженням відсутності у них інструментарію для успішної співпраці з інвесторами. Це може несприятливо вплинути на розвиток окремих підприємств та машинобудівної галузі загалом.

Реалізація діяльності, пов'язаної із залученням інвестицій в сучасних умовах нестабільного економіко-політичного середовища та загостреної конкуренції, є надзвичайно складним процесом для вітчизняних підприємств. Тому залучення інвестицій має відбуватись на основі чітко визначеного і науково обгрунтованого механізму взаємодії підприємства-реципієнта та інвестора. Це зумовлює необхідність проведення досліджень у сфері економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій, оскільки їх реалізація має відбуватись у певній послідовності з урахування сформованої на основі попереднього аналізу ієрархії пріоритетності.

Таким чином, дисертаційну роботу Федорчака Олексія Євстахійовича, в якій розглядаються теоретико-методичні положення із економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, слід вважати актуальною та своєчасною.

## **2. Ступінь обгрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій**

Представлені у дисертації висновки, пропозиції і наукові положення є у достатній мірі обгрунтованими та переконливими, оскільки базуються на достовірній та актуальній інформації про діяльність національних машинобудівних підприємств, а також підкріплені застосуванням вміло поєднаних методів наукового дослідження, які правильно використані дисертантом у роботі. Головними з них є узагальнення, аналіз, синтез, порівняння, метод аналогій, класифікації, економіко-математичні методи, а також методи дослідження функціональних залежностей.

Результати наукового дослідження характеризуються значною прикладною цінністю, що підтверджено їх зв'язком із науково-дослідними темами кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» «Проблеми формування моделей розвитку національного господарства та його суб'єктів в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації

0114U001694). Крім цього, дисертантом Федорчаком Олексієм Євстахійовичом використано власні теоретико-методичні напрацювання під час виконання держбюджетної теми «Геоінформаційні технології аналізу стоку та емісії парникових газів у лісовому господарстві для підтримки прийняття рішень» (номер державної реєстрації 0111U001210, акт впровадження від 08.10.2014 р.).

В роботі правильно визначено мету дослідження – удосконалити існуючі і розробити нові теоретичні і методико-прикладні положення з економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство. Дисертантом вірно встановлено об'єкт дослідження – механізми залучення інвестицій на підприємство. Здобувач чітко та зрозуміло визначив предмет дослідження – теоретико-методологічні та методичні положення щодо економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство. Визначені автором мета, об'єкт та предмет дослідження у повній мірі відповідають логічно обґрунтованим завданням, які характеризуються науковою новизною та доводять достатній науковий рівень дисертаційної роботи.

Значна кількість таблиць, графіків, рисунків у повній мірі підтверджує та обґрунтовує отримані дисертантом наукові результати. Зміст дисертаційної роботи та автореферату Федорчака Олексія Євстахійовича доводять значущість та підкреслюють різноплановість пропозицій дисертанта у сфері економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство. Дисертаційна робота відповідає меті, має логічну структуру, а її зміст у повній мірі розкриває тему та відповідає завданням дослідження. Отримані здобувачем результати дисертаційної роботи, висновки, пропозиції та рекомендації є науково обґрунтованими й відповідають меті і завданням дисертаційної роботи.

### **3. Теоретична та прикладна цінність результатів дослідження**

У дисертаційній роботі здобувачем запропоновано вирішення актуального наукового завдання щодо розроблення теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій із економічного оцінювання та регулювання механізмів

залучення інвестицій на підприємство. Зокрема, значною теоретичною цінністю характеризується розвинений категоріально-понятійний апарат у сфері інвестиційної діяльності та удосконалена концептуальна модель економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство. Вагомою прикладною цінністю дисертаційної роботи наділені такі результати дослідження: удосконалений метод економічного оцінювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, розвинений метод визначення доцільності регулювання механізмів, а також запропонована модель економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство.

Ключові теоретико-методологічні та методико-прикладні положення дисертаційної роботи Федорчака Олексія Євстахійовича застосовуються у навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка», зокрема під час викладання дисциплін «Креативний менеджмент», «Консалтинг в інноваційній діяльності» (довідка № 67-01- 975 від 10.06.2015 р.). Запропоновані автором розробки використовуються у діяльності ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» (довідка № 2387 від 06.05.2015 р.), ТзОВ «Інтерпет» (довідка № 12 від 12.05.2015р.), ТзОВ «Севіан» (довідка № 12 від 09.07.2015 р.).

#### **4.Наукова новизна результатів дослідження**

На основі детального ознайомлення із результатами наукового дослідження та змістом автореферату дисертації Федорчака Олексія Євстахійовича визначено ключові положення, пропозиції та висновки дисертанта, що наділені науковою новизною та в сукупності відображають достатній науковий рівень автора. Серед найбільш значущих наукових результатів дисертаційної роботи можна виокремити:

– розроблену модель економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, яка конкретизує послідовність реалізації економічного оцінювання первинних і вторинних механізмів, що дає змогу чітко

спланувати процес залучення інвестицій та провести його із якомога меншими затратами часу та коштів (стор. 169 – 170 дисертації, стор. 15).

– розвинений метод економічного оцінювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, який базується на використанні інтегрального показника рівня їх економічної ефективності, що характеризується чіткими критеріальними межами та може використовуватись при формуванні порядку застосування механізмів залучення інвестицій (стор. 98 – 100 дисертації, стор. 9 – 10 автореферату).

– удосконалений метод визначення доцільності регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, який побудований на дослідженні зміни функції обсягу залучених інвестицій від тривалості та вартості процесу їх залучення (стор. 143 – 155 дисертації, стор. 12 – 14 автореферату).

– розвинений категоріально-понятійний апарат у сфері інвестиційної діяльності, а саме уточнено сутність поняття «механізм залучення інвестицій на підприємство» (стор. 38 – 43 дисертації, стор. 5 – 7 автореферату).

## **5. Повнота викладу результатів дослідження у наукових фахових виданнях**

Дисертантом опубліковано значну кількість наукових праць, серед яких 12 статей у наукових фахових виданнях України, в числі котрих 2 праці у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних, 1 стаття у науковому періодичному виданні іноземної держави, 9 тез доповідей на науково-практичних конференціях та 2 публікації у колективних монографіях. Опубліковані праці у повній мірі відображають наукові напрацювання дисертанта.

У дисертації використано лише ті наукові результати, що являються особистими напрацюваннями автора (с. 17 – 19, див. автореферат). Обсяг, кількість та якість друкованих праць відповідають вимогам щодо публікацій основного змісту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата

економічних наук і, таким чином, надають авторові право публічного захисту дисертаційної роботи.

## **6. Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації**

До недоліків та зауважень дисертаційної роботи слід віднести:

1. На стор. 34 на рис. 1.1 дисертації представлено залежність джерел капіталу та методів його залучення від етапу життєвого циклу підприємства-реципієнта, проте автору доцільно більш детально розкрити сутність довгострокових інвесторів, зацікавлених у поглинанні певного підприємства.

2. На стор. 45 на рис. 1.6 наведено послідовність формування порядку застосування механізмів залучення інвестицій залежно від того, який параметр, тривалість чи вартість процесу залучення інвестицій є більш вагомим. Проте дана модель не передбачає переорієнтації підприємства з одного параметру на інший безпосередньо під час залучення інвестицій, що значно звужує можливості щодо використання даної моделі на практиці.

3. У розділі 3.1 автором проведено глибоке дослідження інвестиційної привабливості підприємства як фактора, що впливає на економічне оцінювання механізмів залучення інвестицій. Проте даний чинник не являється єдиним, тому розділ 3.1 дисертації був би більш всеохоплюючим та завершеним за умови приведення автором більш детального аналізу інших факторів, які впливають на економічне оцінювання механізмів залучення інвестицій на підприємство.

4. У розділі 3.1 охарактеризовано інформаційне забезпечення регулювання механізмів залучення інвестицій, значну увагу в якому приділено математичному апарату для аналізування результатів економічного оцінювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, а натомість інші складові інформаційного забезпечення, співвідношення між якими приведено на стор. 136 на рис. 3.2, не описані достатнім чином. Розділ 3.1 міг би бути більш звершеним та цілісним за умови детального опису всіх визначених автором складових інформаційного забезпечення регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство.

5. На стор. 170 на рис. 3.15 дисертації наведено модель економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, яка визначає послідовність реалізації процесу залучення інвестицій та деталізує взаємозв'язки між складовими економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій. Проте дана модель характеризувалась би значно більшою прикладною цінністю за умови врахування ситуації, коли регулювання є недоцільним і процес реалізації механізмів залучення інвестицій є успішним.

## **7. Відповідність роботи вимогам МОН України**

Дисертаційна робота написана українською мовою та є такою, що за своєю структурою і оформленням відповідає стандартам МОН України, характеризується завершеністю та цілісністю, а також зрозумілим і логічним стилем викладу. Автореферат за структурою і технічним оформленням сформований у відповідності із стандартами МОН України. Зміст автореферату у повній мірі відповідає змісту дисертаційної роботи.

## **8. Загальний висновок**

Актуальність дисертаційної роботи, достатній рівень наукових результатів, їх теоретико-методична та прикладна значимість, логічний та зрозумілий стиль викладу, а також відповідність стандартам МОН України дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Федорчака Олексія Євстахійовича на тему «Економічне оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство» є завершеною працею, у якій використано тільки особисті теоретичні напрацювання автора, і внаслідок написання якої вирішено важливе наукове завдання щодо розроблення теоретичних і прикладних положень із економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство.

Дисертаційна робота, за структурою і якістю сформована у відповідності із вимогами МОН України, які висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, а саме, пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567). Таким чином, можна зробити висновок про те, що автор дисертаційної роботи Федорчак Олексій Євстахійович заслуговує присудження йому наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,  
доктор економічних наук, професор,  
декан інституту економіки та менеджменту  
Східноєвропейського національного університету  
ім. Л. Українки



Ліпич Л.Г.

Підпис засвідчую

Вчений секретар  
Східноєвропейського національного університету  
ім. Л. Українки



ПІДПИС *Ліпич Л.Г.*  
ПОСВІДЧУЮ

Зав. загального відділу

*Ліпич Л.Г.*

*20.09.2016р.*